

Imposibila viețuire într-o nouă realitate

Parcurgând repertoriul Teatrului „Sică Alexandrescu”, se constată o deschidere largă spre dramaturgia contemporană, atât din spațiul cultural european, cât și din cel american, ceea ce presupune familiarizarea spectatorilor cu modalități actuale de abordare a realității în teatru, dar și o mai mare flexibilitate în demersul regizoral. Pe aceeași coordonată se înscrie și întâia premieră a actualei stagiuni, care a adus în fața publicului spectacolul cu piesa *Absint* de Magda Fertacz, în regia lui Claudiu Goga.

Scriitoarea poloneză, venind din zona est europeană, propune un text cu o temă gravă: ființa în impasul trecerii de la un sistem politic, la altul; de la o generație cu o cultură socială comunistă, la cea de tip capitalist, pândită, nefiind suficient de pregătită, de capcane fatale. Consecința este eșecul, asemenea urmărilor consumului de absint: Karolina, o tânără șovăielnică și fragilă, se sinucide în ziua nunții ei cu un dealer de succes, piesa urmând cursul rememorării propriei vieți, de la cea familială, la cea amoroasă, până la opțiunea plonjării în moarte. Suntem în Europa estică, imediat după căderea comunismului, la granița dintre lumi, dintre sisteme, dintre mentalități, acolo unde ființa devine vulnerabilă și, negăsindu-și reperele sau certitudinile, abandonează în cursa cu realitatea. Crescută într-un mediu familial tipic comunist, cu un tată autoritar, îndoctrinat și bețiv, și o mamă resemnată, în rolul de casnică docilă, Karolina, după căderea comunismului, are visuri și ambiții, dar se trezește într-o lume căreia nu-i poate face față; are o sarcină de care scapă prin avort și se refugiază în brațele unui traficant de droguri, pentru a realiza că nu mai are nicio șansă de împlinire, singura opțiune fiind sinuciderea. Este tragedia, voit exacerbată, a oricărui tânăr est-european căzut în haosul unui timp istoric în care s-au întâlnit extremele nefaste ale unor sisteme opuse.

Intențiile regizorului Claudiu Goga, în maniera de abordare a textului, sunt declarate cu limpezime: „spectacolul nostru nu-și propune să califice această soluție, ci să scoată în evidență cauzele și contextul care pot duce la o asemenea opțiune. Nu victimele trebuie judecate, ci călăii – fie ei oameni sau sisteme”. De aici, se orchestrează un ansamblu inteligent și abil construit. Pe de o parte, într-o fericită colaborare cu scenografa Lia Dogaru, se aranjează un spațiu adecvat cursului rememorativ al întâmplărilor, cu un catafalc rece în prim-plan; apoi un câmp de maci, un leagăn, o cadă, o bucătărie familială socialistă; masa lungă de nuntă, devenită de parastas, în spate, și fereastra de la care va sări

Karolina, în fundal. Pe de altă parte, conceput în secvențe de factură cinematografică, ritmul derulării evenimentelor este antrenant, tocmai în ideea încercării de a lămuri lanțul cauzalității, iar întreruperile nu fac decât să trimită spre zonele de profunzime ale resorturilor psihice sau sociale, sporind acumularea de tensiune dramatică. Disponerea personajelor și traseul acestora, ca și nuanțele de rostire sau gestică, vin să activeze participarea spectatorilor la convulsunile care țin destinul tragic al protagonistei, cu atât mai mult cu cât publicul urmărește reprezentarea fiind așezat chiar pe scenă. Se reușește crearea unei atmosfere în care parcă urmărim nu atât concretul întâmplărilor cu eroi reali, cât reflexele acestora la nivelul conștiinței ce primește lovitură după lovitură și se zbate să găsească o cale spre lumină, luându-se în considerație și faptul că deznodământul ne este cunoscut încă de la început.

La calitatea spectacolului, un aport aparte îl are prestația Iuliei Popescu (Karolina), pentru prima dată într-un rol de o asemenea dimensiune, care solicită aptitudini interpretative de o mare complexitate și într-o paletă largă de tonalități. Cu o meritorie capacitate de a se dedica personajului, ea reușește să dezvolte registre juvenile, jucăușe și grave, de la inocența adolescentină, la autoculpabilizarea brutală, sufocantă, glisând între realitate, speranță și vis, controlându-și reacțiile și transmițând, atât vizual, cât și sensibil, frământările unei conștiințe apăsate, la limita suportabilului. Ne convinge, convingându-se, în primul rând, pe sine, cultivându-și încrederea în propria-i valoare. Cu evoluția în acest rol, Iulia Popescu poate considera că a atins maturitatea interpretativă, fiind capabilă să facă față oricărei provocări. Viorica Geantă-Chelbea (Mama) și Mihai Bica (Tatăl) evoluează cu multă naturalețe în ipostaza părinților fotografiați într-un cuplu tipic comunist, unde relațiile sunt stricte, abuzurile și secretele nu lipsesc, iar comicul, bine punctat de cei doi, completează traiul cotidian. Marius Cordoș (Aproape soțul), Ciprian Mistreanu (Un câine șchiop) și Demis Muraru (Copilul din burtă) servesc, în registre diferite, cu intervenții cel mai adesea inspirate, parcursul scenic focalizat în jurul personajului principal.

Spectacolul este expresia gravă, profund tragică, a unei realități ce poate fi subiectul unei știri de senzație pe oricare post comercial de televiziune din zilele noastre, când încă există victime nevinovate ce n-au avut cum să se deprindă cu capcanele importate din zona sălbatică a lumii occidentale.

